

אֲשִׁירָה לַיְיָ נָשִׁיר מִיבְעֵי לִיָּהּ, מָאֵי אֲשִׁירָה.
 אֲלֵא בְּגִין דְּהוּוּ מְשַׁבְּחָן תּוּשַׁבְּחָתָא
 דְּמִטְרוּנִיתָא. (בעו לְשַׁבְּחָא) לַיְיָ: דָּא מַלְכָּא
 קַדִּישָׁא. פִּי גָאָה גָאָה (קָמָה): דְּסָלִיק וְאִתְעַטֵּר
 בְּעִטְרוּי, לְאַפְקָא בְּרַפָּאן וְחִילִין וְגַבּוּרָאן,
 לְאַסְקָא בְּכֻלָּא. פִּי גָאָה גָאָה: גָּאָה בְּהַאי
 עֲלֻמָּא, גָּאָה בְּעֻלְמָא דְאַתִּי. פִּי גָאָה בְּהַהוּא
 זְמַנָּא, גָּאָה, בְּגִין דִּיתְעַטֵּר בְּעִטְרוּי בְּחַדְוּוֹתָא
 שְׁלִימוֹתָא.

אֲשִׁירָה לַה'! נָשִׁיר הִיָּה צְרִיף
 לְהִיָּת! מַה זֶה אֲשִׁירָה? אֲלֵא
 מְשׁוּם שְׁהִיּוּ מְשַׁבְּחִים אֶת
 תְּשַׁבְּחַת הַגְּבִירָה. (וְהַצְּטִיבּוּ לְשַׁבְּחָא)
 לַה' - זֶה הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ. פִּי גָאָה
 גָּאָה (קָמָה) - שְׁעֵלָה וְהִתְעַטֵּר
 בְּעִטְרוֹתָיו לְהוֹצִיא בְּרוּכּוֹת וְכַחוֹת
 וְגַבּוּרוֹת לְהִתְעַלּוֹת בְּכֻל. פִּי גָאָה
 גָּאָה - גָּאָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, גָּאָה
 לְעוֹלָם הַבָּא. פִּי גָאָה בְּאוֹתוֹ זְמַן,
 גָּאָה כְּדֵי שְׁיִתְעַטֵּר בְּעִטְרוֹתָיו
 בְּחַדְוָה שְׁלֵמָה.

סוּם וּרְכִבּוּ רָמָה בַּיָּם, שׁוּלְטָנוּתָא דְלִתְתָּא,
 וְשׁוּלְטָנוּתָא דְלַעִילָא דְאַחִידָן בְּהוּ,
 אֲתַמְסְרוּ בְּהַהוּא יַמָּא רַבָּא, וְשׁוּלְטָנוּתָא רַבָּא
 לְמַעַבְד בְּהוּ נוֹקְמִין. וְתַגְּיִנָן, לָא עֲבִיד קַדְשָׁא
 בְּרִיף הוּא דִינָא לְתַתָּא, עַד דִּיעֲבִיד
 בְּשׁוּלְטָנְיָהוּן לַעִילָא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה כד)
 יִפְקֹד יְיָ עַל צְבָא הַמָּרוֹם בְּמָרוֹם וְעַל מַלְכֵי
 הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה.

סוּם וּרְכִבּוּ רָמָה בַּיָּם - הַשְּׁלֹטוֹן
 שְׁלֵמָה וְהַשְּׁלֹטוֹן שְׁלֵמָה
 שְׁאֲחֻזִים בְּהֵם, נִמְסְרוּ לְאוֹתוֹ
 הַיָּם הַגָּדוֹל וְהַשְּׁלִיט הַגָּדוֹל
 לַעֲשׂוֹת בְּהֵם נְקָמוֹת. וְשַׁנְיָנוּ, לֹא
 עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא דִין
 לְמַטָּה, עַד שְׁיַעֲשֶׂה בְּשְׁלִיטָהּ
 לְמַעֲלָה. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (ישעיה כד)
 יִפְקֹד ה' עַל צְבָא הַמָּרוֹם בְּמָרוֹם
 וְעַל מַלְכֵי הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה.
 רָמָה בַּיָּם - אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בּוּ
 בְּלִילָה הַתְּעוֹרְרָה גְבוּרָה חֲזָקָה,
 שְׁכַתּוּב בּוּ וַיּוֹלֶךְ ה' אֶת הַיָּם בְּרוּחַ
 קָדִים עֲזָה כָּל הַלַּיְלָה. (שהתעוררה בו)
(גבורה חזקה) בְּאוֹתוֹ זְמַן בִּקְשָׁה
 הַמֶּלֶכָה מִן הַמֶּלֶךְ אֶת כָּל אוֹתָם
 אוּכְלוּסִים שְׁלֵמָה וְכֻל אוֹתָם
 שְׁלִיטִים שְׁלֵמָה שְׁיִמְסְרוּ
 בְּיָדָהּ, וְכֻלֵּם נִמְסְרוּ לְיָדָהּ
 לַעֲשׂוֹת בְּהֵם נְקָמוֹת. זֶהוּ שְׁכַתּוּב
 סוּס וּרְכִבּוּ רָמָה בַּיָּם. בַּיָּם סָתָם,
 לְמַעֲלָה וְלַמַּטָּה.

רָמָה בַּיָּם, אָמַר ר' יְהוּדָה, בִּיהַ בְּלִילָא, אֲתַעַר
 גְּבוּרָא תְּקִיפָא, דְכַתִּיב בִּיהַ וַיּוֹלֶךְ יְיָ אֶת
 הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עֲזָה כָּל הַלַּיְלָה. (ס"א דאתער ביה)
(גבורה תקיפא) בְּהַהוּא זְמַנָּא, בְּעֵאת מִטְרוּנִיתָא מִן
 מַלְכָּא, כָּל אִינוּן אֲכֻלוּסִין דְלִתְתָּא, וְכֻל אִינוּן
 שׁוּלְטָנִין דְלַעִילָא, דִּיתַמְסְרוּן בִּידָהּ. וְכֻלְהוּ
 אֲתַמְסְרוּ בִידָהּ, לְמַעַבְד בְּהוּ נוֹקְמִין, הָדָא
 הוּא דְכַתִּיב סוּס וּרְכִבּוּ רָמָה בַּיָּם. בַּיָּם סָתָם,
 לַעִילָא וְתַתָּא.

עֲזִי וְזַמְרַת יְהוָה. רַבִּי חֲזִיָּא פְתַח וְאָמַר,
 וְאָמַר, (תהלים קלט) אַחֲזוּר וְקָדָם
 צְרַתְּנִי וְתַשַּׁת עָלַי כַּפְכָּה. כַּמָּה
 הַצְּטִיבּוּ בְּנֵי אָדָם לְכַבֵּד אֶת
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא, מְשׁוּם שְׁכַתּוּב
 בְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא אֶת
 הָעוֹלָם, הַסְּתַפֵּל עַל הָאָדָם לְהִיָּת
 שְׁלִיט עַל הַכּל, (להיות שלם בכל, ונברא)
 בְּשְׁנֵי פְרָצוּפִים וְהִיָּה דוּמָה לְעֵלְיוֹנִים
 וְלַתְּחַתּוֹנִים. הוֹרִיד אוֹתוֹ בְּדַמּוֹת

עֲזִי וְזַמְרַת יְהוָה. (שמות טו) רַבִּי חֲזִיָּא פְתַח וְאָמַר,
(תהלים קלט) אַחֲזוּר וְקָדָם צְרַתְּנִי וְתַשַּׁת עָלַי
 כַּפְכָּה. כַּמָּה אֲצַטְרִיכוּ בְּנֵי נָשָׂא לִיקְרָא
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא
 כַּד בְּרָא עֲלֻמָּא, (דף נ"ה ע"א) אֲסַתְּפֵל בִּיהַ בְּאָדָם
 לְמַהְוִי שְׁלִיט עַל כֻּלָּא. (נ"א למהווי שלים בכלא ואתברי דו)
 פְּרָצוּפִין) וְהוּא דְמִי לְעֵלְאִין וְתַתְּאִין. נַחַת לִיָּהּ

בְּדַמוֹת יִקְרָא, וְחָמוּ לִיה בְּרִיין, כְּדִין אֶתְכַנְשׁוּ
 לַגְּבִיּה, וְסַגִּידוּ לַקְּבִלִיּה, וְאִימַתָּא וּדְחַלָּא
 נְפִלַת עֲלֵייהוּ מִדְּחַלְתִּיּה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
 (בראשית ט) וּמוֹרָאֲכֶם וְחַתְכֶם יִהְיֶה עַל כָּל חַיִּת
 הָאָרֶץ וְעַל כָּל עוֹף הַשָּׁמַיִם.

עֵיילִיּה לַגְּנַתִּיּה דְנִטְע, לְנִטְרִיּה לְמַהוּי לִיה חֲדוּ
 עַל חֲדוּ, וְלֹא שְׁתַּעֲשַׁע בֵּיה. עֶבֶד לִיה
 טְרוּצְטְבוּלִין מַחְפִּיין בְּאַבְנֵי יִקְר, וּמְלֹאֲכִין
 עֲלֵאִין חֲדָאן קָמִיּה. לְבִתֵּר פְּקִיד לִיה עַל
 אֵילָנָא חֲד וְלֹא קָאִים בְּפִקוּדָא דְמֵאֲרִיּה.

אֲשֶׁבְחָנָא בְּסַפְרָא דְחֲנוּף, דְלִבְתֵּר דְסָלִיק לִיה
 קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וְאַחֲמֵי לִיה כָּל
 גְּנֻזִיָּא דְמִלְכָּא, עֲלֵאִי וְתַתָּאִי, אַחֲמֵי לִיה
 אֵילָנָא דְחַיִּי, וְאֵילָנָא דְאֶתְפָּקֵד עֲלֵיה אָדָם,
 וְאַחֲמֵי לִיה הַיּוֹכֵתִיּה דְאָדָם בְּגִנְתָּא דְעָדָן.
 וְחָמָא, דְאֶלְמַלִּי נְטִיר אָדָם פְּקוּדָא דָּא, יְכִיל
 לְקִיָּמָא תְּדִירָא, וְלְמַהוּי תְּדִירָא תַּמָּן. הוּא לֹא
 נְטִיר פְּקוּדָא דְמֵאֲרִיּה, נָפֵק בְּדִימוּס וְאַתְעַנְשׁ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אָדָם הוּא פְּרָצוּפִין אֲתַבְּרִי, וְהָא
 אוֹקִימָנָא, (בראשית ב) וַיִּקַּח אֶחָת מִצְלָעוֹתָיו,
 נָסְרוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא וְאַתְעַבִּידוּ תְרִין,
 מְמִזְרַח וּמְמַעְרָב, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קלט)
 אַחֲזוּר וְקָדָם צְרַתְנִי. אַחֲזוּר דָּא מְעַרְב, וְקָדָם דָּא
 מְזַרְח.

רַבִּי חֵיָּיא אָמַר, מַה עֶבֶיד קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא,
 תַּקִּין לְהֵהוּא נוֹקְבָא וְשְׁכָלִיל שְׁפִירוּתָהּ
 עַל כִּלְא, וְעֵיילָה לְאָדָם, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיִּבֶן
 יְיָ אֱלֹהִים אֶת הַצִּלְע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם
 לְאִשָּׁה. תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב לְעֵילָא, וַיִּקַּח אֶחָת
 מִצְלָעוֹתָיו. מָאִי אֶחָת. כְּמַה דְאֵתְ אָמַר (שיר השירים)
 אֶחָת הִיא יוֹנְתִי תַמְתִּי אֶחָת הִיא לְאִמָּה.
 מִצְלָעוֹתָיו: מִסְטְרוּי. כְּמַה דְאֵתְ אָמַר, (שמות כו)
 וּלְצִלְע הַמִּשְׁכָּן.

מְכַבְּדַת, וְרָאוּ אוֹתוֹ הַבְּרִיּוֹת. אָז
 הִתְכַּנְּסוּ אֵלָיו וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנָיו,
 וּפְחָד וְאִימָה נָפְלוּ עֲלֵיהֶם
 מִפְּחָדוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית ט)
 וּמוֹרָאֲכֶם וְחַתְכֶם יִהְיֶה עַל כָּל
 חַיִּת הָאָרֶץ וְעַל כָּל עוֹף הַשָּׁמַיִם.
 הַבְּנִים אוֹתוֹ לִגְנוּ לְשִׁמְרוּ,
 לְהִיּוֹת לוֹ שְׁמֻחָה עַל שְׁמֻחָה
 וְלֹא שְׁתַּעֲשַׁע בּוֹ. עֲשֵׂה לוֹ חֶפְזָה
 מְכֻסָּה בְּאַבְנִים יְקָרוֹת,
 וּמְלֹאֲכִים עֲלִיוֹנִים שְׁמֻחִים
 לְפָנָיו. אַחַר כֵּן צִוָּה אוֹתוֹ עַל
 עֵץ אֶחָד, וְלֹא עָמַד בְּמַצְוֹת
 רְבוּנוּ.

מְצָאָנוּ בְּסַפְרוֹ שֶׁל חֲנוּף,
 שֶׁלְאַחַר שֶׁהֶעֱלָה אוֹתוֹ הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּף הוּא וְהִרְאָה לוֹ אֶת כָּל גְּנֻזֵי
 הַמְּלָךְ, עֲלִיוֹנִים וְתַתְּוֹנִים,
 הִרְאָה לוֹ אֶת עֵץ הַחַיִּים וְהֶעֱץ
 שֶׁהַצִּטּוֹנָה עֲלָיו אָדָם, וְהִרְאָה לוֹ
 מְקוֹמוֹ שֶׁל אָדָם בְּגֵן עֵדֶן. וְרָאָה,
 שֶׁאֶלְמָלָא שְׁמֵר אָדָם מְצוּה זו,
 יְכוּל לְעַמְד תַּמִּיד וְלִהְיוֹת שֵׁם
 תַּמִּיד. הוּא לֹא שְׁמֵר מְצוֹת רְבוּנוּ
 - יִצְא בְּדִימוּס וְנִעְנָשׁ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אָדָם נִבְרָא
 דוּ-פְּרָצוּפִים, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, (שם ב)
 וַיִּקַּח אֶחָת מִצְלָעוֹתָיו - נָסְרוּ
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא וְנִעְשׂוּ שְׁנַיִם,
 מְמִזְרַח וּמְמַעְרָב. זֶהוּ שְׁכָתוּב
 (תהלים קלט) אַחֲזוּר וְקָדָם צְרַתְנִי.
 אַחֲזוּר זֶה מְעַרְב. וְקָדָם זֶה מְזַרְח.
 רַבִּי חֵיָּיא אָמַר, מַה עֲשֵׂה
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא? תַּקֵּן אוֹתָהּ
 נְקֻבָּה, וְשְׁכָלֵל אֶת יִפְיָהּ עַל הַפֶּל,
 וְהַכְּנִיסָהּ לְאָדָם. זֶהוּ שְׁכָתוּב
 וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצִּלְע אֲשֶׁר
 לָקַח מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה. בֵּא רְאָה
 מַה כְּתוּב לְמַעְלָה? וַיִּקַּח אֶחָת
 מִצְלָעוֹתָיו. מַה זֶה אֶחָת? כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר (שיר ו) אֶחָת הִיא יוֹנְתִי
 תַמְתִּי אֶחָת הִיא לְאִמָּה.
 מִצְלָעוֹתָיו - מְצַדְדִּיו, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר (שמות כו) וּלְצִלְע הַמִּשְׁכָּן.